

Segesdi Miklós

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Mielőtt a gong megszólal

ELSŐ RÉSZ:

Hogyan lesz a versekből — műsor?

Megyeri Ágnes
1962. febr. 3.

Osztályozás

792

II. kerületi Ifjúsági Irodalmi Színpad

"1962"

hely

szám

A nézőtérben hirtelen kialszanak a fények, lassan elhalkul a zsongás, s mintha delejes varázsűtés erné: megszólal a gong...

Jólismert, mégis sajátosan furcsa pillanat.

Több mint száz évvel visszaperdül az idő, Anyegin poetikusan szomorú világa elevenedik meg a színpadon, s a versmondók, mint virtuóz karmesterek, szinte egyegy rebbenéssel szitják vagy csendesítik a gondolatok és érzelmek hullámzását.

Íme: az előadás. Még nem az „igazi”, csupán szárnypróbálgatás. (A názi Puskinest végén felsattanó taps azonban tagadhatatlanul igazi...) Csak márciusban jelzi majd a gongütés a nemrég alakult II. kerületi Ifjúsági Irodalmi Színpad bemutakozását: Radnóti-műsoruk lesz az első.

A gongütés még messze van.

Az első gondok:

— Milyen versek szerepeljenek a műsorban?

— A szerelmes költőt, a harcos antifasisztát vagy a halállal vívódó embert mutassuk be? Vagy másfél óra alatt — mindhármát?

— Nem fárasztja ki nagyon a közönséget, ha versekből áll az egész előadás?

A töprengő társaság kötelességeit — szerencsés véletlen folytán — a mártír-költő özvegye segítette elosztani. Dávid János, a kerületi KISZ-kultúrfelelős ugyanis a Szabó Ervin Könyvtárba ment tanácsért, s itt ismerkedett meg Radnóti Miklósnéval, aki egy még kötetben meg nem jelent verset mutatott neki. A következő sorokat, amelyeket a munkatáborban írt a költő, először a II. kerületi kiszistáktól hallja majd a nagy nyilvánosság:

E ritkán szálló szó, e rémület
Ez volna hát a teremő férfikor.
E korban élek, árny az árban...

Az Irodalmi Színpad egyik tagjával, Szarvas Évával együtt kopogtattunk be Keres Emilhez, a Jókai Színház igazgatójához, hogy megkérdezzük:

— Hogyan állítaná össze a műsört?

— Három dolgot tartanék szem előtt — felelte. — Mi az előadás célja? Milyen felkészültek a szavalók? Kikből áll a közönség? A jól szerkesztett műsor mondanivalója egyértelmű, világos és az egyes műsorszámok egymásutánjából logikusan következik

— Befolyásolja-e a szava-

lok egyéni sikerét a szerkesztés? — kíváncsiskodott Eva.

— A Klement Gottwald gyárban a világirodalom legszébb őszi verseit mondtam el. Az első műsorszámok után fokozatosan elfáult a közönség, túl sok borongós hangulatú költemény került a műsorba, s a vé-

gén teljesen váratlanul ért egy alig ismert, felszabadul-

tabb, derűs vers óriási sikere. Ekkor jöttem rá, hogy a legkitűnőbb költőt s a legjobb előadót is megbukathatja, illetve sikerre segítheti a műsor összeállítása.

Másnap felkerestük Bóka Lászlót, a neves egyetemi tanárt, aki először nem a kérdéseinkre válaszolt. Arról beszélt: milyen hasznos lenne, ha az irodalmi színpadok mozgalmában nemcsak a versmondók, színjátékosok, rendezők, zenészek vennének részt, hanem fiatal kritikusok, irodalomtörténészek is.

— Szerintem, félrevezetné a közönséget — folytatta —, és egyhangúvá, fárasztóvá tenné az előadást, ha a Radnóti-esten csupán a költő „egyik arcát” mutatná be. Elképzelésem szerint, Radnóti bensőséges szerelmes verseivel kellene kezdeni a műsört, amelyek már jelzik szembefordulását az akkori embertelenséggel. A hazafias versekkel folytatnám, s csak az est végén szólaltatnám meg a pusztulással görcsös élet-halál küzdelmet vívó költőt...

Bücsúzás közben arra gondoltunk, hogy a jótanácsokat meg is kell szívlelni. S a Radnóti-műsor előkészítése során felbukkanó más problémákkal is a kérdések legkitűnőbb szakértőjéhez fordulunk. Hiszen probléma, úgy gondoljuk, lesz elég — amíg a gong megszólal...

Segesdi Miklós